

Ημερίδα : « Αγροτική Επιχειρηματικότητα ... ως τρόπος ζωής »

Κύμη, 3-12-2012

Εισηγητής : Αντώνης Παλαιολόγος - Γεωπόνος

**“ Προτάσεις Κανονισμών
για την Κοινή Γεωργική Πολιτική
και για την Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013 ”**

Η **Κοινή Γεωργική Πολιτική** είναι η μόνη πολιτική της Ε.Ε. που είναι **κοινή** για όλα τα κράτη μέλη της, δηλ., και για τα 27 κράτη – μέλη της.

Αποτελεί, για χρόνια τώρα (**θεσμοθετήθηκε το 1962**)¹, τον συνδετικό κρίκο μεταξύ των **αστικών** και των **αγροτικών περιοχών**, μεταξύ ενός **κόσμου που πρέπει να τραφεί και της γεωργίας με την ευρεία έννοιά της, που πρέπει να τον τροφοδοτεί** , γι' αυτό και αποκτά ολοένα και πιο στρατηγικό χαρακτήρα.

¹ Αποτελεί **εταιρική σχέση** μεταξύ της γεωργίας και της κοινωνίας, μεταξύ της Ευρώπης και των γεωργών της.

Κύριοι στόχοι της είναι : **1. Η βελτίωση της γεωργικής παραγωγικότητας και η σταθερή προσφορά τροφίμων σε οικονομικές τιμές. 2. Η διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης των γεωργών της Ε.Ε.**

Στις μέρες μας η **γεωργία** βρίσκεται μπροστά σε **προκλήσεις** της κοινωνίας μας, όπως :

- ✓ της **επισιτιστικής ασφάλειας,**
- ✓ της **βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων,**
- ✓ της **κλιματικής αλλαγής,**
- ✓ της **προστασίας της υπαίθρου, και**
- ✓ της **διατήρησης της βιωσιμότητας της αγροτικής οικονομίας.**

Οι **προκλήσεις** αυτές **προσδιορίστηκαν** με βάση :

- ✓ την **ανάλυση των εμπειριών του παρελθόντος,**
- ✓ την **τρέχουσα κατάσταση και**
- ✓ **έναν εκτεταμένο δημόσιο διάλογο που διεξήχθη κατά τη διάρκεια του 2010, στο πλαίσιο της στρατηγικής « Ευρώπη 2020 »**

Υπό το πρίσμα των νέων αυτών προκλήσεων προτείνεται η επαναδιατύπωση των κανόνων που ρυθμίζουν τη σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ των ευρωπαϊών πολιτών και της γεωργίας μέσω της **Κοινής Γεωργικής Πολιτικής.**

ΣΤΟΧΟΙ

Ιδιαίτερη έμφαση, λοιπόν, δίνεται :

- ✓ **στην επισιτιστική ασφάλεια**

Η παγκόσμια ζήτηση θα συνεχίσει να αυξάνεται κατά τις επόμενες δεκαετίες.

Η ΕΕ οφείλει να είναι σε θέση να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτής της αύξησης. Είναι αναγκαίο η ΕΕ να διατηρήσει και να αυξήσει την παραγωγική της ικανότητα σε προϊόντα **υψηλών προδιαγραφών ασφάλειας, ποιότητας και καλής μεταχείρισης των ζώων.**

Ένας ισχυρός γεωργικός τομέας είναι ζωτικής σημασίας για τον εξαιρετικά ανταγωνιστικό κλάδο των τροφίμων, ώστε αυτός να διατηρήσει τη σημαντική του θέση στην οικονομία και στο εμπόριο της ΕΕ, δεδομένου ότι η ΕΕ αποτελεί τον πρώτο εξαγωγέα, σε παγκόσμιο επίπεδο, γεωργικών προϊόντων τα οποία, ως επί το πλείστον, έχουν υποστεί μεταποίηση και είναι υψηλής προστιθέμενης αξίας.

✓ **στην προστασία των φυσικών πόρων**

Η γεωργία, εκ των πραγμάτων, **ασκεί πίεση** στο περιβάλλον (ρύπανση των υδάτων, υποβάθμιση των εδαφών, έλλειψη νερού, απώλεια οικοτόπων)· θα μπορούσε, όμως, να έχει και θετικές συνέπειες (κλιματική σταθερότητα, βιοποικιλότητα, τοπία της υπαίθρου, ανθεκτικότητα στις πλημμύρες).

Η ΕΕ πρέπει να καταβάλει προσπάθειες για να μειώσει τις **αρνητικές συνέπειες** και να ενθαρρύνει τη θετική συμβολή της γεωργίας.

✓ **στην ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη , δηλαδή, στη διατήρηση του αγροτικού τομέα σε όλες τις περιοχές**

Η γεωργία παραμένει σημαντικός παράγοντας επηρεασμού της αγροτικής οικονομίας στις περισσότερες χώρες της ΕΕ.

Ο γεωργικός τομέας πρέπει να παραμείνει **ανταγωνιστικός, δυναμικός και ελκυστικός** για τους νέους γεωργούς με στόχο τη **διαφύλαξη της ζωτικότητας και του δυναμικού πολλών ευρωπαϊκών περιοχών της υπαίθρου.**

Μέσα , λοιπόν, από αυτές τις **ενδείξεις προβληματισμού για το μέλλον της γεωργίας,** προτείνεται και η προσαρμογή των στόχων στους οποίους βασίζεται η ΚΓΠ.

Οι **Προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** για την αναμόρφωση της **Κοινής Γεωργικής Πολιτικής** για μετά το 2013 παρουσιάστηκαν πέρσι τον Οκτώβριο από τον **Ευρωπαϊκό Επίτροπο Ντάτσιαν Τσιόλος, αρμόδιο για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη.**

Ας ακούσουμε , όμως , τον ίδιο τον Επίτροπο , πως σκιαγραφεί τη Νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική, στο βίντεο που ακολουθεί.

Ακολουθεί σχετικό βίντεο

Στα όσα στοχευμένα διατύπωσε ο Επίτροπος, αρμόδιος για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη , σημειώνω επιγραμματικά :

- Ότι θα πρέπει να στηριχθεί το **εισόδημα των αγροτών** με στόχευση πρωτίστως στους **ενεργούς αγρότες.**

- Ότι θα πρέπει να παρθούν πρόσθετα μέτρα για **έρευνα, καινοτομία και διάδοσης της γνώσης**

- Ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε **συνεργατικά σχήματα**, όπως οι **Ομάδες Παραγωγών** για την ενίσχυση της διαπραγματευτικής τους δύναμης

- Ότι η **Ευρώπη χρειάζεται τους αγρότες της** και οι **αγρότες χρειάζονται τη δημόσια υποστήριξη** και αυτό μπορεί να γίνει μέσα από την **Κοινή Γεωργική Πολιτική**.

Το τελευταίο χρονικό διάστημα καταβάλλεται μια εργώδης προσπάθεια τόσο από την πλευρά των κρατών – μελών, μέσω των οργάνων τους, όσο και από τα θεσμοθετημένα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο**. κ.ά για την ολοκλήρωση των προτάσεων και λήψη αποφάσεων για τη στρατηγική που θα πρέπει να ακολουθήσει η **Ευρώπη με ορίζοντα το 2020**.

Την περίοδο αυτή εξελίσσονται **δύο διαδικασίες** που αφορούν το μέλλον της Ευρώπης και κατ' επέκταση το μέλλον του **αγροτικού τομέα**, στον οποίο είναι αφιερωμένη η αποψινή μας ημερίδα, ήτοι :

- ✓ οι διαπραγματεύσεις για το **Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ)** της Ε.Ε για την περίοδο **2014-2020** , δηλαδή οι διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. για όλες τις πολιτικές που εφαρμόζει, και
- ✓ οι διαπραγματεύσεις για τη **νέα ΚΓΠ (Κοινή Γεωργική Πολιτική)**.

1. Το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο

Βρίσκεται στο **μάτι του κυκλώνα** , καθόσον μέχρι πριν λίγες ημέρες δεν απέδωσαν καρπούς οι συζητήσεις για τον **κοινοτικό προϋπολογισμό** της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.

Στις **Συνόδους Κορυφής** που πραγματοποιήθηκαν στις **29/10/2012** και **22-23/11/2012** τα κράτη – μέλη δεν κατέληξαν σε οριστική απόφαση για

τον γενικό προϋπολογισμό της Ε.Ε., καθόσον αρκετές χώρες δεν ήταν πρόθυμες να υποδεχθούν μια **αύξηση** ή έστω ένα « **πάγωμα** » στις προτάσεις της Επιτροπής, από τη στιγμή που οι ίδιες προχωρούν σε περιορισμό των δαπανών τους λόγω προφανώς της οικονομικής κρίσης.

Να σημειώσω, ότι ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Χέρμαν Βαν Ρομπάϊ) είχε προτείνει ως **σημείο εκκίνησης μειώσεις** μέχρι και **80 δις.** ευρώ επί των αρχικών προτάσεων της Επιτροπής, σε μια προσπάθεια να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επίτευξη συμφωνίας.

Έτσι, το θέμα πήρε αναβολή για τις **αρχές του 2013**, με τα περιθώρια να γίνονται περισσότερο ασφυκτικά για όλες τις πολιτικές που θα πρέπει απρόσκοπτα να βρουν εφαρμογή από το 2014, σύμφωνα με τους αρχικούς σχεδιασμούς.

2. Νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική

Η δυστοκία στη λήψη απόφασης για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. της περιόδου 2014 - 2020 έχει άμεσο αντίκτυπο και στις **δαπάνες της ΚΓΠ**, οι οποίες είχαν υποστεί **μείωση κατά 11,2% (Πυλώνας Ι : - 12% + Πυλώνας ΙΙ : - 10%)** σε σταθερές τιμές για το διάστημα 2014 – 2020, σύμφωνα με την αρχική πρόταση της Επιτροπής, ενώ με τις νέες προταθείσες περικοπές - **περικοπές 25 δις.ευρώ : 16,7 δις. ευρώ από τον Πρώτο Πυλώνα (- 6,6%) και 8,3 δις. ευρώ από τον Δεύτερο Πυλώνα (- 9,3 %)** - οι **δαπάνες της ΚΓΠ θα μειώνονταν ακόμη περισσότερο.**

Πέραν, όμως, από τις διαφωνίες των κρατών μελών για τις δαπάνες της **Νέας Κοινωνικής Γεωργικής Πολιτικής**, έντονες είναι και οι φωνές διαμαρτυρίας των μεγαλύτερων αγροτοσυνεταιριστικών οργανώσεων της Ευρώπης **COPA (Ευρωπαίοι Αγρότες)** και **COGECA (Αγροτικοί**

Συνεταιρισμοί της Ευρώπης), οι οποίες ζητούν να μην περικοπούν οι δαπάνες της ΚΓΠ, καθόσον η γεωργία συμβάλλει καθοριστικά στη στρατηγική για βιώσιμη ανάπτυξη της Ε.Ε., προσφέροντας ταυτόχρονα θέσεις εργασίας στις αγροτικές περιοχές και διατροφική ασφάλεια στους πολίτες των 27 κρατών μελών, ενώ από την πλευρά της **Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαιθρου** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υποστηρίζεται σθεναρά ότι ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ για την περίοδο 2014 – 2020 θα πρέπει τουλάχιστον να διατηρηθεί , σε πραγματικές τιμές, στο επίπεδο της τρέχουσας περιόδου.

Για τη σημασία των διαπραγματεύσεων σχετικά με την Κοινή Γεωργική Πολιτική που είναι , πράγματι, πολύ δύσκολες, μίλησε ο **πρόεδρος της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαιθρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Πάολο Ντε Κάστρο**, μέσω τηλεδιάσκεψης σε ημερίδα με θέμα Αγροτικές και Περιφερειακές Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Ανωγείων Κρήτης στις **10 Νοεμβρίου 2012**.

Ακολουθεί σχετικό βίντεο

Αντιλαμβάνεται κανείς ότι με την αποτυχία των συνομιλιών για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014 – 2020 στενεύουν ακόμα περισσότερο τα χρονικά περιθώρια ώστε η **Νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική** να εφαρμοστεί από της **1^{ης} Ιανουαρίου 2014**.

3. Η δομή της ΚΓΠ.

Η Νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική στηρίζεται σε **δύο (2) πυλώνες** :

στον **Πυλώνα I : Άμεσες Ενισχύσεις και Μέτρα Αγοράς (ΕΓΤΕ)**, και

στον **Πυλώνα II : Αγροτική Ανάπτυξη (ΕΓΤΑΑ)**+ Λοιπά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής, ΕΤΘΑ) μέσα από ένα Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ)

4. Πως διαμορφώνονται οι δαπάνες για την ΚΓΠ.

Σε τρέχουσες τιμές, οι γεωργικές δαπάνες παραμένουν στα επίπεδα του 2013 (**317,2 δις. €** για τον **1^ο πυλώνα** και **101,2 δις €** για τον **2ο Πυλώνα**, για την περίοδο 2014-2020).

Η νέα πρόταση που τέθηκε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων προέβλεπε πρόσθετη μείωση του αγροτικού προϋπολογισμού κατά περίπου 25 δις. Ευρώ. και ήταν ένας από τους λόγους της διαφωνίας.

Να σημειώσουμε ότι οι πιστώσεις για τον **1ο και 2ο Πυλώνα** συμπληρώνονται από μια **πρόσθετη χρηματοδότηση** συνολικού ύψους **17,1 δις €**.

- ✓ **5,1 δις €** για την έρευνα και την καινοτομία
- ✓ **2,5 δις €** για την ασφάλεια των τροφίμων
- ✓ **2,8 δις €** για το πρόγραμμα διανομής τροφίμων στους απόρους
- ✓ **3,9 δις €** σε ένα νέο αποθεματικό για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της γεωργίας, και
- ✓ **έως 2,8 δις €** στο Ευρωπαϊκό Ταμείο για την Παγκοσμιοποίηση

εκτός του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με αποτέλεσμα ο συνολικός προϋπολογισμός, που αγγίζει θέματα γεωργίας, να ανέρχεται σε **435,5 δις €** στο διάστημα 2014-2020.

Οι πόροι για την γεωργία αντιπροσωπεύουν το **37,7%** του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ, σε σύγκριση με το **41,7%** της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, 2007-2013.

5. Η μεταρρύθμιση της ΚΓΠ (1ος Πυλώνας)

Το νομοθετικό πλαίσιο, που πρότεινε η Ε. Επιτροπή στις 12 Οκτωβρίου 2011, περιλαμβάνει κυρίως τις εξής προτάσεις κανονισμών:

- κανόνες για τις **άμεσες ενισχύσεις** των γεωργών
- στήριξη της **αγροτικής ανάπτυξης** από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (κανονισμός για την αγροτική ανάπτυξη)
- **κοινή οργάνωση αγοράς** των αγροτικών προϊόντων (ενιαία ΚΟΑ)

5.1. Άμεσες Ενισχύσεις της ΚΓΠ

Καθορίζεται ένας **δημοσιονομικός φάκελος άμεσων ενισχύσεων για κάθε κράτος μέλος**.

Τα ποσά που προτείνονται για την Ελλάδα, για το διάστημα 2014 – 2019 καθώς και τα αντίστοιχα ποσά που ισχύουν για το 2013, με βάση την σημερινή ΚΑΠ είναι.

	2013	2014	% Μεταβολή 14/13	2015	2016	2017	2018	2019
Ελλάδα	2.217	2.100	-5,3	2.072	2.043	2.015	2.015	2.015

Προτείνεται ακόμη η δυνατότητα, ανά πάσα στιγμή, να αναθεωρούνται οι ενισχύσεις λόγω οικονομικών εξελίξεων και δημοσιονομικής κατάστασης στην ΕΕ.

Οι άμεσες ενισχύσεις θα αποτελούνται από τα εξής στοιχεία:

- α. **Βασική Ενίσχυση**: Αυτό που αλλάζει με την νέα ΚΓΠ είναι η υποχρέωση **σταδιακής μετάβασης από το μοντέλο των ιστορικών δικαιωμάτων σε ένα καθεστώς «περιφερειοποίησης» των ενισχύσεων.**

Ουσιαστικά τα **ιστορικά δικαιώματα** σταδιακά θα καταργηθούν και θα αντικατασταθούν από **στρεμματικές ενισχύσεις**, ομοιόμορφες σε επίπεδο κράτους ή περιφέρειας.

Δηλαδή κάθε Κράτος Μέλος μπορεί να ορίσει την στρεμματική ενίσχυση σε περιφερειακό επίπεδο σύμφωνα με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια όπως τα αγρονομικά τους και οικονομικά τους χαρακτηριστικά.

Η επιλογή του χρονοδιαγράμματος μετάβασης από το ένα καθεστώς στο άλλο ανήκει στο κράτος – μέλος.

Σε κάθε περίπτωση το **40% θα χορηγείται με το νέο καθεστώς.**

Η περιφερειοποίηση θα μπορεί να εφαρμοστεί σταδιακά, για να ολοκληρωθεί το 2019

Τη μεγαλύτερη ανατροπή στο ύψος των ενισχύσεων για τους Έλληνες αγρότες θα τη φέρει η ένταξη των βοσκότοπων στο καθεστώς της βασικής ενίσχυσης. Τα ειδικά δικαιώματα των κτηνοτρόφων με τη νέα ΚΓΠ θα πρέπει να μετατραπούν σε στρέμματα.

- β. **Πράσινη Ενίσχυση**: Θα καταβάλλεται μια υποχρεωτική πρόσθετη ενίσχυση στους γεωργούς που εφαρμόζουν γεωργικές πρακτικές « φιλικές » για το περιβάλλον. Δικαιούχοι θα είναι οι γεωργοί για τις εκτάσεις όπου ασκούν βιολογική γεωργία καθώς και εκείνοι που αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν αμειψισπορά, να διατηρούν μόνιμους βοσκοτόπους και να αφιερώνουν εκτάσεις σε οικολογικούς στόχους (αναβαθμίδες, δάσωση κλπ).

Σε αυτή την κατηγορία ενίσχυσης τα κράτη μέλη πρέπει να αφιερώνουν το 30% του εθνικού τους δημοσιονομικού φακέλου.

- γ. **Υποχρεωτική πρόσθετη ενίσχυση για τους νέους αγρότες**: Τα δύο τρίτα των αγροτών είναι ηλικίας άνω των 55 ετών. Για να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης και να ενθαρρυνθούν οι νέες γενιές να ασχοληθούν με τη γεωργία, η Επιτροπή προτείνει ένα νέο μέσο για τη στήριξη της εγκατάστασης νέων αγροτών.

Αφορά όσους αρχίζουν τη γεωργική τους δραστηριότητα, είναι κάτω των 40 ετών και διαθέτουν επαγγελματικά προσόντα. Η ενίσχυση θα είναι ετήσια και θα διαρκεί ως 5 χρόνια. Για το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν έως 2% του εθνικού τους δημοσιονομικού φακέλου.

Οι ενισχύσεις αυτές μπορούν να συμπληρώνονται με πρόσθετα ποσά από το 2^ο πυλώνα.

- δ. **Προαιρετική ενίσχυση στους γεωργούς στις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα:** Για να αποφευχθεί η ερημοποίηση και να διατηρηθεί ο πλούτος των εδαφών μας, η Επιτροπή δίνει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να χορηγούν μεγαλύτερη στήριξη στους αγρότες που βρίσκονται σε περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα, μέσω πρόσθετης αντιστάθμισης. Η ενίσχυση θα είναι στρεμματική και θα συμπληρώνει την ενίσχυση που παρέχεται στις περιοχές αυτές από το 2^ο πυλώνα. Για το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν έως **5% του εθνικού τους δημοσιονομικού φακέλου.**
- ε. **Συνδεδεμένες ενισχύσεις:** Στην νέα ΚΓΠ θα υπάρχουν **προαιρετικά** καθεστώτα ενισχύσεων που συνδέονται με κάποια συγκεκριμένα είδη παραγωγής. Θα μπορεί να διατεθεί για το σκοπό αυτό έως 5% (υπό όρους ως 10%) του εθνικού δημοσιονομικού φακέλου. **Διατηρείται η ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι.**

Προτείνονται ανώτατα όρια άμεσων ενισχύσεων για κάθε εκμετάλλευση (εκτός της πράσινης ενίσχυσης), πέραν των οποίων εφαρμόζονται μειώσεις, ως εξής:

- 20% για σύνολο ενισχύσεων από 150.000 έως 200.000 €
- 40% για σύνολο ενισχύσεων από 200.000 έως 250.000 €
- 70% για σύνολο ενισχύσεων από 250.000 έως 300.000 €
- 100% για σύνολο ενισχύσεων πάνω από 300.000 €

Τα ποσά που προκύπτουν από τις περικοπές μεταφέρονται στο 2^ο πυλώνα της ΚΑΠ, στο ίδιο κράτος μέλος.

- στ. **Ενίσχυση για τους μικρούς αγρότες:** Για να αποφευχθεί ο άσκοπος διοικητικός φόρτος, η Επιτροπή προτείνει την απλούστευση διαφόρων μηχανισμών της ΚΓΠ, ιδίως των

κανόνων σχετικά με την πολλαπλή συμμόρφωση και τα συστήματα ελέγχου, χωρίς όμως να θίγεται η αποτελεσματικότητα. Προτείνεται ένα απλουστευμένο καθεστώς για τους μικρούς αγρότες, που θα ορίζονται με κριτήριο είτε τις ενισχύσεις που εισπράττουν είτε το μέγεθος της εκμετάλλευσής τους. Το κατ' αποκοπή ποσό ενίσχυσης για τους μικρούς αγρότες θα κυμαίνεται από 500 € ως 1000 € και θα αντικαταστήσει όλες τις υπόλοιπες ενισχύσεις που εισπράττουν. Για το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν έως 10% του εθνικού τους δημοσιονομικού φακέλου.

Ενεργοί αγρότες (στόχευση των ενισχύσεων)

Οι άμεσες ενισχύσεις προτείνεται να χορηγούνται μόνο στους **ενεργούς αγρότες**. Δεν θα δίνονται δηλαδή ενισχύσεις σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, των οποίων **οι ετήσιες ενισχύσεις που εισπράττουν είναι μικρότερες του 5% των συνολικών εσόδων τους**.

Εξαιρούνται από τη διάταξη αυτή **οι γεωργοί** που έχουν εισπράξει κάτω από 5.000 ευρώ ως άμεσες ενισχύσεις για το προηγούμενο έτος.

5.2. Μέτρα αγοράς

Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η ΚΓΠ πρέπει να διαφυλάξει τον προσανατολισμό της γεωργίας προς τις γεωργικές αγορές, διατηρώντας ταυτόχρονα τα εργαλεία διαχείρισης που έχουν αποδείξει το σημαντικό ρόλο τους σε περιόδους κρίσης ή διαταραχών.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι θα πρέπει να ληφθούν γενικότερα μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, η οποία θα

έπρεπε να καταστεί πιο διαφανής και στα πλαίσια της οποίας η διαπραγματευτική ισχύ θα έπρεπε να αποκτήσει μεγαλύτερη ισορροπία.

Τα μέτρα ρύθμισης των αγορών πρέπει να ενισχυθούν, να εφαρμόζονται σε όλα τα προϊόντα με απλές διαδικασίες και να περιλαμβάνουν:

- **ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης των γεωργών** και παροχή κίνητρων για συντόμευση της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.
- **δημιουργία παρατηρητηρίου τιμών** και περιθωρίων κέρδους, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- **προώθηση της συμβολαιακής γεωργίας.**

Πρέπει να επανεξετασθεί με προσοχή η κατάργηση μέτρων ρύθμισης της προσφοράς, όπως οι ποσοτώσεις γάλακτος και ζάχαρης και τα δικαιώματα φύτευσης νέων οινοποιήσιμων αμπελώνων, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες εξελίξεις.

Η προβολή και η ανάδειξη της ποιότητας και της ασφάλειας των ευρωπαϊκών διατροφικών προϊόντων, οι ανάλογες των ευρωπαϊκών προδιαγραφών απαιτήσεις για τα εισαγόμενα προϊόντα, αποτελούν προϋποθέσεις για μια βιώσιμη γεωργία, αποδοτική για την ύπαιθρο και την οικονομία και φιλική προς τον καταναλωτή και την κοινωνία.

6. Αγροτική Ανάπτυξη (2^{ος} Πυλώνας)

Πολιτική αγροτικής ανάπτυξης

Οι αγροτικές περιοχές αντιπροσωπεύουν το 92 % του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Οι περιοχές αυτές αντιπροσωπεύουν το 45 % της προστιθέμενης αξίας της ΕΕ και το 53 % της απασχόλησης.

Παρόλο που υπάρχουν μεγάλες διαφορές ανάμεσά τους, το εισόδημα ανά κάτοικο είναι κατά γενικό κανόνα μικρότερο κατά ένα τρίτο από το μέσο ευρωπαϊκό, τα ποσοστά

απασχόλησης των γυναικών είναι χαμηλά και ο τομέας των υπηρεσιών δεν είναι και τόσο ανεπτυγμένος.

Για το λόγο αυτό, οι προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν κατά τα προσεχή χρόνια οι αγροτικές περιοχές θα είναι η ανάπτυξη, η αύξηση της απασχόλησης και η αειφόρος ανάπτυξη. Χρειάζονται τομεακές και περιφερειακές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

Στόχος της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ είναι να δώσει λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές, αλλά και να αξιοποιήσει το δυναμικό τους.

Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης θα βασίζονται στους στόχους για :

- ✓ βιώσιμη παραγωγή τροφίμων
- ✓ αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων
- ✓ ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

Οι προτεραιότητες της Ε.Ε. Για την Αγροτική Ανάπτυξη είναι :

Μεταφορά γνώσεων και καινοτομία:

(Οριζόντια προτεραιότητα)

α. Προώθηση της καινοτομίας και της βάσης γνώσεων στις αγροτικές περιοχές

β. Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ γεωργίας – δασοκομίας και έρευνας – καινοτομίας

γ. προώθηση της δια βίου μάθησης και της επαγγελματικής κατάρτισης στη γεωργία και τη δασοκομία

Ανταγωνιστικότητα όλων των τύπων γεωργίας και βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

(Στόχος : Ανταγωνιστικότητα)

α. Προώθηση της καινοτομίας και της βάσης γνώσεων στις αγροτικές περιοχές

β. Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ γεωργίας – δασοκομίας και έρευνας – καινοτομίας

 Οργάνωση της αλυσίδας τροφίμων και διαχείριση κινδύνων

(Στόχος : Ανταγωνιστικότητα)

α. Καλύτερη ενσωμάτωση των παραγωγών στην αλυσίδα τροφίμων

β. Στήριξη της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργική εκμετάλλευση (**NEO)**

β.1. Ασφάλιστρα καλλιεργειών, ζώων και φυτών από οικονομικές απώλειες

β.2. Ταμεία αλληλοβοήθειας

β.3. Εργαλείο σταθεροποίησης εισοδήματος

 Αποδοτικότητα των πόρων και αλλαγή προς μία οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή

(Στόχος : Περιβάλλον)

α. Χρήση νερού στη γεωργία

β. Χρήση ενέργειας στη γεωργία και τη μεταποίηση

γ. Χρήση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, υποπροϊόντων, αποβλήτων, υπολειμμάτων, κλπ.

 Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων

(Στόχος : Περιβάλλον)

α. Αποκατάσταση και διατήρηση της βιοποικιλότητας

β. Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων

γ. Βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους

 Κοινωνική ένταξη, μείωση της φτώχειας και οικονομική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών

(Στόχος : Τοπική Ανάπτυξη)

- α. Διευκόλυνση της διαφοροποίησης, της δημιουργίας νέων μικρών επιχειρήσεων και της δημιουργίας θέσεων εργασίας
- β. Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές
- γ. Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της χρήσης και της ποιότητας των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές

Προβλέπονται επίσης και **Θεματικά υποπρογράμματα (ΝΕΟ)**

Αντιμετώπιση ειδικών αναγκών για :

- α. νέους γεωργούς
- β. μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- γ. ορεινές περιοχές
- δ. βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού

Σημαντικό κίνητρο : Υψηλότερα ποσοστά στήριξης

Στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης καθορίζονται εκ των προτέρων σαφείς και μετρήσιμοι στόχοι και δείκτες αποτελεσμάτων ενώ **θεσπίζεται αποθεματικό επίδοσης 5%** που θα ανακατανέμεται στα πιο επιτυχημένα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τουλάχιστον 25% των πόρων της αγροτικής ανάπτυξης θα κατευθύνονται σε πολιτικές αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και πολιτικές διαχείρισης των εδαφών (συμπεριλαμβανομένης και της βιολογικής γεωργίας).

Προβλέπονται δραστικότερα και καταλληλότερα μέσα διαχείρισης των κρίσεων για καλύτερη αντιμετώπιση των νέων οικονομικών προκλήσεων

- ✓ **Η αστάθεια των τιμών είναι μακροπρόθεσμα επικίνδυνη για την ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα.** Η Επιτροπή προτείνει πιο αποτελεσματικό **δίχτυ προστασίας** για τους αγροτικούς κλάδους

που είναι περισσότερο εκτεθειμένοι σε κρίσεις, ενώ παράλληλα τάσσεται υπέρ της σύστασης ασφαλίσεων και ταμείων αλληλοβοήθειας.

- ✓ Προτείνεται να επιδοτούνται οι γεωργοί για **σύναψη ασφαλιστικών συμβολαίων**, τα οποία καλύπτουν κλιματικά φαινόμενα και εμφάνιση ασθενειών που καταστρέφουν πάνω από το 30% της παραγωγής.
- ✓ Θα μπορούν επίσης να χρηματοδοτούνται από το 2^ο πυλώνα της ΚΓΠ εργαλεία για τη σταθεροποίηση του εισοδήματος, όταν υπάρχει μείωσή του πάνω από 30% σε σχέση με το μέσο όρο της προηγούμενης τριετίας.
- ✓ Η αντιστάθμιση φθάνει μέχρι και το 70% της απώλειας εισοδήματος.

5. Οι Ελληνικές θέσεις.

Συνοψίζοντας :

- ✓ Η ΚΓΠ αφορά τη **διατροφή** μας.
- ✓ Η ΚΓΠ αφορά την **ύπαιθρο** μας, τους **πολύτιμους φυσικούς της πόρους** καθώς και τα **άτομα που ζουν και δραστηριοποιούνται** στις αγροτικές κοινότητες .
- ✓ Η ΚΓΠ αφορά το **περιβάλλον** μας, καθώς και τους γεωργούς που διαχειρίζονται την ύπαιθρο προς όφελος όλων μας παρέχοντας **δημόσια αγαθά** – τα σημαντικότερα από τα οποία είναι η καλή φροντίδα και διατήρηση του εδάφους, του τοπίου και της βιοποικιλότητας.

Η Ευρώπη χρειάζεται μια Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) και η Χώρα μας χρειάζεται αυτή την Κοινή Γεωργική Πολιτική :

- ✓ που οδηγεί στην **ανταγωνιστικότητα** και την **βιωσιμότητα της γεωργίας,**
- ✓ που συμβάλλει στην **ανάπτυξη και στην απασχόληση,**
- ✓ που παρέχει **ιδιαίτερη φροντίδα στις οικογενειακές εκμεταλλεύσεις,** οι οποίες προσφέρουν στην κοινωνία, παράγοντας τα προϊόντα της διατροφής μας και προστατεύοντας το περιβάλλον. Οι γεωργοί προσφέρουν δημόσια αγαθά, μέσα σε μία ασταθή αγορά, με άνισο ανταγωνισμό και πρέπει να τους το **αναγνωρίσουμε.**

Για την προσφορά των αγροτών μας και την αναγνώριση που τους οφείλουμε, **θα δούμε αμέσως τώρα σχετικό βίντεο της εταιρείας BASF που δραστηριοποιείται στον τομέα των Αγροχημικών και όχι μόνο και που ευγενικά μας παραχώρησε ο Γενικός Διευθυντής της εταιρείας στην Ελλάδα.**

Ακολουθεί σχετικό βίντεο.

Άμεσες Ενισχύσεις

Όσον αφορά την ανακατανομή των ενισχύσεων ανάμεσα στα κράτη μέλη, πρέπει να **μην ανατρέπει υφιστάμενες ισορροπίες και να υλοποιηθεί σταδιακά ώστε να υπάρξει επαρκής μεταβατική περίοδος.**

Το σύστημα των άμεσων ενισχύσεων θα πρέπει να οδηγεί στην απλούστευση των κανόνων και στην ευελιξία της εφαρμογής τους, ώστε να μην απειλείται η ανταγωνιστικότητα της γεωργίας.

Η δομή που προτείνεται δεν δίνει λύσεις σε όλα αυτά τα κρίσιμα ζητήματα.

Η περιφερειοποίηση των ενισχύσεων είναι κοινωνικά δίκαιο μέτρο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαμορφώνουν το ύψος των ενισχύσεων ώστε να μην προκληθούν κλυδωνισμοί και να αντανakλούν τις πραγματικές ανάγκες της γεωργίας, σε κάθε περιφέρεια.

Οι κανόνες πρέπει να παρέχουν την απαιτούμενη ευελιξία στα κράτη μέλη.

Το πρασίνισμα της ΚΓΠ θα πρέπει να είναι ένα **απλό καθεστώς, κατανοητό και εφαρμόσιμο, σε όλες τις περιφέρειες της Ένωσης.**

Το προτεινόμενο ύψος της « **πράσινης ενίσχυσης** » είναι **δυσανάλογα υψηλό σε σχέση με τη συνολική στήριξη.** Το μέτρο, όπως προτείνεται, αυξάνει τη γραφειοκρατία και συνεπάγεται οικονομικές επιβαρύνσεις στους ήδη επιφορτισμένους με αυστηρές υποχρεώσεις γεωργούς.

Οι υποχρεώσεις στις οποίες θα καταλήξουμε πρέπει να εφαρμόζονται ανάλογα με τις αντικειμενικές δυνατότητες των κλάδων και των περιφερειών.

Κλάδοι όπως η **ελαιοκαλλιέργεια** θα πρέπει να αναγνωρίζεται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις για την είσπραξη της « **πράσινης ενίσχυσης** ».

Οι οροφές των άμεσων ενισχύσεων, πέραν των οποίων μειώνονται οι ενισχύσεις, πρέπει να είναι χαμηλότερες ενώ η ανακατανομή των πόρων στο 2^ο πυλώνα θα πρέπει να γίνεται ανάμεσα σε όλα τα κράτη μέλη.

Για τον « ενεργό αγρότη » ο ορισμός είναι άκαμπτος. Θα πρέπει να δοθεί περισσότερη ευελιξία στα κράτη μέλη ώστε να το μέτρο να εξυπηρετεί το σκοπό της καλύτερης στόχευσης των ενισχύσεων.

Τέλος, υποστηρίζεται ένα απλό καθεστώς στήριξης για τις **μικρές αγροτικές εκμεταλλεύσεις**.

Θα πρέπει όμως να δοθεί η ευελιξία στα κράτη-μέλη, ώστε και το στόχο μας να πετύχουμε και να μην στερήσουμε ένα σημαντικό μερίδιο των πόρων από τις υπόλοιπες, αυξημένων υποχρεώσεων, παραγωγικές εκμεταλλεύσεις.

Κοινή Οργάνωση των Αγορών (Ενιαία ΚΟΑ)

Τα μέτρα ρύθμισης των αγορών πρέπει να ενισχυθούν, να εφαρμόζονται σε όλα τα προϊόντα με απλές διαδικασίες και να περιλαμβάνουν:

- **ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης των γεωργών** και παροχή κίνητρων για συντόμευση της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.
- **δημιουργία παρατηρητηρίου τιμών** και περιθωρίων κέρδους, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- **προώθηση της συμβολαιακής γεωργίας**.

Πρέπει να επανεξετασθεί με προσοχή η **κατάργηση μέτρων ρύθμισης της προσφοράς**, όπως οι ποσοτώσεις γάλακτος και ζάχαρης και τα δικαιώματα φύτευσης νέων οινοποιήσιμων αμπελώνων, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες εξελίξεις.

Η **προβολή και η ανάδειξη της ποιότητας και της ασφάλειας** των ευρωπαϊκών διατροφικών προϊόντων, οι ανάλογες των ευρωπαϊκών προδιαγραφών απαιτήσεις για τα εισαγόμενα προϊόντα, αποτελούν προϋποθέσεις για μια βιώσιμη γεωργία, αποδοτική για την ύπαιθρο και την οικονομία και φιλική προς τον καταναλωτή και την κοινωνία.

Αγροτική ανάπτυξη

Η ανακατανομή των πόρων ανάμεσα στα κράτη-μέλη δεν πρέπει να θέτει σε κίνδυνο σημερινές ισορροπίες, ενώ στα κριτήρια για την κατανομή των πόρων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, που είναι δυσμενέστερες για ορισμένες περιφέρειες της Ένωσης, όπως η Ελλάδα.

Η αλλαγή της δομής των προγραμμάτων, η δυνατότητα για ομαδοποίηση δράσεων και για σχεδιασμό τοπικών υποπρογραμμάτων, που μπορούν να συμβάλλουν στην απλούστευση, στην ολοκληρωμένη προσέγγιση των τοπικών αναγκών και στην αντιμετώπιση διαρθρωτικών προβλημάτων του αγροτικού χώρου αποτελούν κατ' αρχήν θετικά στοιχεία της πρότασης.

Τέλος, η εμπειρία έδειξε ότι τα **εργαλεία διαχείρισης κινδύνου και κρίσεων στη γεωργία είναι απαραίτητα για τη στήριξη του αγροτικού εισοδήματος και τη βιωσιμότητα του τομέα, αφού οι κίνδυνοι των αγορών και των φυσικών φαινομένων υπερβαίνουν τις δυνατότητες αντιμετώπισης από πλευράς των γεωργών και γίνονται διαρκώς συχνότεροι και εντονότεροι.**

Γιατί να υπάρχει μια κοινή γεωργική πολιτική ;

Θεωρητικά, κάθε κράτος μέλος της ΕΕ θα μπορούσε να αποφασίζει και να εφαρμόζει εντελώς ανεξάρτητα τη δική του γεωργική πολιτική ή τη δική πολιτική αγροτικής ανάπτυξης.

Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν θα ήταν αποτελεσματικό στην πράξη.

Δεν έχουν όλες οι χώρες της ΕΕ τη δυνατότητα να εφαρμόζουν την κατάλληλη πολιτική.

Επιπλέον, πολλά από τα θέματα που αντιμετωπίζει η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης ξεπερνούν τα εθνικά και περιφερειακά σύνορα και αφορούν όλους τους κατοίκους της Ευρώπης, όπως για παράδειγμα η ρύπανση, ενώ, γενικότερα, η περιβαλλοντική βιωσιμότητα έχει αναδειχθεί σε ζήτημα ευρωπαϊκού και διεθνούς ενδιαφέροντος.

Εξάλλου, η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης συνδέεται με άλλες πολιτικές που καθορίζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για τους λόγους αυτούς, η ΕΕ εφαρμόζει κοινή πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, η οποία όμως αφήνει ένα σημαντικό περιθώριο ελέγχου στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες.

Η πολιτική αυτή χρηματοδοτείται εν μέρει από τον κεντρικό προϋπολογισμό της ΕΕ και εν μέρει από τους εθνικούς και περιφερειακούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών.

Η Επιτροπή τονίζει, τέλος, τη σπουδαιότητα της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης που εφαρμόζει η ΕΕ μέσω της ΚΓΠ.

Προτείνει, λοιπόν, την ενίσχυση του περιβαλλοντικού σκέλους και τη βελτίωση του συντονισμού της εν λόγω πολιτικής με τις άλλες ευρωπαϊκές πολιτικές.

Η Επιτροπή προτείνει να δοθεί έμφαση στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας προάγοντας την καινοτομία, να ευνοηθεί η χρηστή διαχείριση των φυσικών πόρων και να στηριχθεί η ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη μέσω της προαγωγής των τοπικών πρωτοβουλιών.

Πέρα από την ενίσχυση των εργαλείων προώθησης και αξιοποίησης της ποιότητας, η Επιτροπή εκτιμά ότι πρέπει να συμπεριληφθεί μια «εργαλειοθήκη» διαχείρισης κινδύνων για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση των αβεβαιοτήτων όσον αφορά το εισόδημα και τη διακύμανση των αγορών.